

ΓΕΡΜΑΝΙΑ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΣ ΝΟΤΟΣ: Η ΩΡΑ ΤΩΝ ΕΙΛΙΚΡΙΝΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ (του Αλέξανδρου Μπέλεση)

Όλα τα κράτη είναι κατά βάση εγωιστικά αλλά η μετατόπιση ενός κράτους, του μεγέθους της Γερμανίας, σε περισσότερο επιθετικές χωριστικές γραμμές αποτελεί σημαντικό γεγονός.

Η συζήτηση για τον ρόλο που επιθυμεί πλέον η Γερμανία στην Ευρώπη έχει πλέον ξεκινήσει ανοικτά. Το παρασκήνιο της δημιουργίας της ευρωζώνης και η συνειδητοποίηση του όρου της συνθήκης του Μάαστριχ που απαγορεύει την αλληλεγγύη [1] έχουν επαναφέρει στο προσκήνιο την συζήτηση για το ποια Ευρώπη θέλουμε.

Η σταδιακή μεταβολή της στάσης της Γερμανίας – που άρχισε να γίνεται φανερή μετά την ενοποίησή της – προς ένα εθνοκεντρικό ρόλο στην Ευρώπη με κίνδυνο να επαναποθετήσει την αρχή της δύναμης ως υπέρτατης αξίας έναντι όλων των άλλων είναι εμφανής. Διατυπώνοντάς το διαφορετικά θα μπορούσαμε να πούμε ότι υπάρχουν πολύ συγκεκριμένες πολιτικές αλλά και αιτήματα της Γερμανικής κοινής γνώμης που φανερώνουν μια επικίνδυνη αύξηση της επιρροής της γοητείας της δύναμης στη Γερμανία. Μια γοητεία δύναμης προς ένα οικονομικά ισχυρό κράτος, που μεταξύ άλλων αντισταθμίζει ως επαναστατικό ελατήριο την μεταπολεμική ψυχολογική πίεση του στίγματος του ένοχου για τα αποτρόπαια εγκλήματα τόσο της Βέρμαχτ όσο και του πολιτικού καθεστώτος κατά την διάρκεια του Β παγκόσμιου πολέμου.

Η αυξημένη επιρροή της γοητείας της δύναμης στην Γερμανία, αποκαλύπτεται και από την πυροδότηση του ψυχισμού που προβάλλει το φταίξιμο των «δεινών» στους άλλους. Η ανταγωνιστικότητα της Γερμανίας οφείλεται στην μακροχρόνια πολιτική μηδενικής αύξησης των μισθών – αντίθετα με ότι συμβαίνει με τους μισθούς των άλλων ευρωπαίων πολιτών – με κίνητρο το ισχυρό κράτος. Το ότι όμως δεν κατάφεραν οι πολίτες της Γερμανίας να εισπράξουν μέρος από τα βεβαιωμένα αυξημένα κέρδη των εταιρικών αφεντικών τους χρεώνεται ως στενότητα που τους επιβλήθηκε από τις ανάγκες συμβολής τους στα Ευρωπαϊκά ταμεία. Η παραγνώριση αυτών των μετρήσιμων οικονομικών μεγεθών σε μια εποχή εύκολης πρόσβασης στην πληροφορία και σε μια τυπικά τουλάχιστον εδραιωμένη δημοκρατία αποτελεί σήμα κινδύνου για την πορεία όλης της Ευρώπης.

Όλα τα κράτη υπόκεινται σε γοητείες αλλά όταν αυτά έχουν μεγάλη οικονομική ή στρατιωτική δύναμη και θέτουν μια δευτερεύουσα αρχή όπως αυτή της εθνικής υπεροχής υπεράνω όλων των άλλων τότε δημιουργούνται οι ολοκληρωτικές εκείνες συνθήκες υπονόμευσης της οποιασδήποτε προόδου του ανθρώπινου πολιτισμού στο σύνολό του.

Η ανάγνωση από την ανάποδη σε αυτό μας λέει ότι με τέτοιου είδους εξελίξεις επισπεύδονται οι διεθνείς κρίσεις που συστηματικά αναβάλλονται μέσω μηχανισμών απόσβεσης κραδασμών και ωθούν τους ανθρώπους να πάρουν αποφάσεις που θα καθορίσουν τον πολιτισμό για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα μέχρι την επόμενη κρίση.

Προς ένα πιο ειλικρινές αίτημα κοινωνίας αλληλεγγύης

Φυσικά ο ίδιος κίνδυνος υπάρχει και για την Ευρωπαϊκή Ένωση εάν αυτή επιβιώσει της κρίσης. Οι τελευταίες εξελίξεις στην Ευρώπη και η νέα γενιά των πολιτικών της, κάνουν πολιτικούς που κάποτε αντιμετώπιζονταν ως άνθρωποι του συστήματος να φαίνονται σήμερα ως μεγάλοι οραματιστές, σε σύγκριση με την ανυπαρξία οράματος των σημερινών ευρωπαίων ηγετών. Πρόσφατα ο αρθρογράφος

των Financial Times ο Gideon Rachman θυμήθηκε το ακόλουθο σχόλιο του Ζακ Ντελόρ: «Δεν είμαστε εδώ για να δημιουργήσουμε μόνο μια ενιαία αγορά, κάτι που δεν με ενδιαφέρει, αλλά για να δημιουργήσουμε μια πολιτική ένωση» [2]

Η Ε.Ε δεν σχηματίστηκε μόνο για να φέρει οικονομική ανάπτυξη και ειρήνη στα κράτη μέλη της αλλά και για να γίνει ένα ελκυστικό μοντέλο προώθησης της συνεργατικότητας της αλληλεγγύης, της δημοκρατίας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η ανθρωπότητα δεν χρειάζεται άλλη μια αυτοκρατορία του κακού αλλά βιώσιμα μοντέλα δημοκρατίας, κοινωνικής δικαιοσύνης, αλληλεγγύης, ελευθερίας έκφρασης και πίστης, ελευθερίας από το φόβο και την φτώχεια. Δεν χρειάζεται μια Ευρώπη άρπαγα του πλούτου «των άλλων» και μονομερούς κατοχύρωσης των πολυεθνικών εταιρικών συμφερόντων εις βάρος του δικαιώματος της ποιότητας ζωής – με την πραγματική και όχι την συνήθη ψυχαναγκαστική καταναλωτική ερμηνεία του όρου – των πολιτών της αλλά και των πολιτών του κόσμου.

Ο αντίλογος σε αυτό θα αποτελούσε μια αντίφαση στο αίτημα αλληλεγγύης που προβάλλεται από τις νότιες χώρες της Ευρώπης ως αντιστάθμισμα της ισοπέδωσης των αγορών τους από την Γερμανία. Η αντίθεση σε αυτό επίσης κάνει έωλες τις κατηγορίες για ηγεμονισμό και αναβίωση της λατρείας της «δύναμης για την δύναμη» που απευθύνονται στην Γερμανία.

Σε κάθε περίπτωση το αίτημα για δημοκρατία δεν μπορεί παρά να είναι οικουμενικό και η πραγματική δημοκρατία δεν μπορεί να συνυπάρξει με τον οικονομικό ολοκληρωτισμό.

ΑΝΑΦΟΡΕΣ

[1] Κωνσταντακόπουλου Δημήτρη και Γεωργόπουλου Δημοσθένη, 19/3/2010, ΣΤΟΝ ΚΑΙΙΑΔΑ ΤΟΥ ΔΝΤ Η ΕΛΛΑΔΑ ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ, http://konstantakopoulos.blogspot.com/2010/03/blog-post_19.html

[2] Rachman Gideon, Το διακύβευμα της Ελληνικής κρίσης, εφημερίδα Ημερησία, 27/2/2010

7 Απριλίου 2010
Αλέξανδρος Μπέλεσης
Μέλος της ΜΚΟ Σόλων
info@solon.org.gr